

Universiteit Utrecht

**De rol van het zelfbeeld in de relatie tussen alcoholgebruik en
delinquent gedrag van Nederlandse adolescenten**

Master's thesis

Utrecht University

Master's programme in Clinical Child, Family and Education Studies

D.V. Olde Kalter

6865631

Supervising lecturer: Hans van der Baan

Second assessor: Gert-Jan Meerkerk

Datum: 02-06-2021

Aantal woorden exclusief titelpagina, voorwoord, abstract, samenvatting, referenties en
bijlagen: 4.386

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoek *'Alcoholgebruik, zelfbeeld en delinquent gedrag van adolescenten'*. Dit onderzoek is onderdeel van het masterprogramma *Clinical Child, Family and Education Studies*. Het onderzoek verdiept zich in delinquent gedrag van adolescenten. Er wordt gekeken in hoeverre het alcoholgebruik van de adolescent en zijn of haar zelfbeeld een rol speelt in dit delinquent gedrag.

De keuze voor dit onderwerp is ontstaan vanuit mijn interesse voor de doelgroep. Afgelopen jaren heb ik in de praktijk, tijdens mijn ontwikkeling tot professional, ervaring mogen op doen met werken met adolescenten, en waaronder (vaak) hun bijkomende delinquent gedrag en middelengebruik. Met dit onderzoek hoop ik een bijdrage te leveren aan de samenleving door delinquent gedrag van een adolescent inzichtelijker te maken voor de maatschappij, zodat er tevens beter geïntervenieerd kan worden. Daarnaast hoop ik met huidig onderzoek mijn eigen kennis te vergroten en te verbreden, zodat ik dit kan inzetten in de komende jaren waarin ik werkzaam zal blijven met deze doelgroep en dit gedrag.

Mijn dankwoord gaat uit naar Hans van der Baan, voor zijn begeleiding tijdens dit onderzoeksproces. Mede door zijn kritische en waardevolle feedback heb ik dit onderzoek tot een mooi einde weten te brengen. Hans heeft mij handvatten gegeven om de moeilijkheden waar ik tegenaan liep aan te pakken, maar liet mij tegelijkertijd kritisch nadenken over het vinden van eigen oplossingen. Door deze sturing en begeleiding heb ik veel kunnen leren. Tevens wil ik mijn medestudenten bedanken voor het meedenken en hun handige tips.

En tot slot, rest mij niets anders dan u veel leesplezier te wensen!

Abstract

Background: Research has shown that adolescence is a period where adolescents participate in risk behaviours like delinquency. Although this behaviour is transient for many adolescents, it could have serious consequences, like psychological problems, unemployment and substance use. To contribute to mitigating the consequences, it is important to understand the risk and resilience factors surrounding delinquency. **Aim:** To explore the relationship between alcohol use and delinquent behaviour of Dutch adolescents, and to explore if high or low self-esteem can play a role in this relationship. **Method:** Data is used from the RADAR study. The ‘Substance Use’ questionnaire was used to investigate the alcohol use. A translated version of the ‘International Self-Report Delinquency Study’ instrument was used to measure the frequency of certain delinquent behaviours. Finally, the translated version of the ‘Self-Concept Clarity Scale’ instrument was used to investigate the self-concept. In this study, regression analyses were performed. **Results:** Alcohol use explains significant variance in delinquency. On the other hand, self-concept does not explain significant variance in delinquency. Furthermore, no moderating effect was found between alcohol use and self-concept on delinquent behaviour. **Conclusion:** Alcohol use of adolescents appears to be a risk factor regarding to delinquent behaviour. In contrast, this study shows that a high level of self-concept is not a protective factor and a low level is not a risk factor. Therefore, based on this study, it can be concluded that adolescents’ self-concept does not play a role in the relationship between alcohol use and delinquency.

Keywords: delinquency, alcohol use, self-concept, adolescents.

Samenvatting

Achtergrond: Onderzoek toont aan dat de adolescentie bekend staat als een periode waarin jongeren experimenteren met risicovol gedrag, zoals delinquentie. Hoewel dit gedrag voor veel adolescenten voorbijgaand van aard is, kan dit gedrag ernstige gevolgen hebben en integreren in een afwijkende leefstijl, zoals psychische problematiek, werkloosheid en middelengebruik of verslaving. Om bij te kunnen dragen aan het inperken van de gevolgen van dit risicovolle gedrag van adolescenten, is het belangrijk om zicht te hebben op de risico- en beschermende factoren omtrent delinquent gedrag. **Doel:** De relatie tussen het alcoholgebruik en delinquent gedrag van adolescenten in kaart brengen en in hoeverre een hoog of laag zelfbeeld een rol kan spelen in deze relatie. **Methode:** Er is gebruik gemaakt van data van het RADAR-project. De vragenlijst 'Substance Use' is gebruikt om het alcoholgebruik van de adolescent in kaart te brengen. Een vertaalde versie van de 'International Self-Report Delinquency Study' is gebruikt om het delinquente gedrag van de adolescent te meten. Tot slot is de vertaalde versie van de vragenlijst 'Self-concept Clarity Scale' gebruikt om de mate van het zelfbeeld van de adolescent in kaart te brengen. In deze studie is er gebruik gemaakt van een hiërarchische multiële regressieanalyse. **Resultaten:** Alcoholgebruik verklaard significante variantie in het delinquente gedrag van adolescenten. Daarentegen blijkt dat het zelfbeeld geen significante variantie verklaard in het delinquente gedrag. Tevens is er geen sprake van een moderatie-effect van alcoholgebruik en zelfbeeld wat betreft het delinquente gedrag. **Conclusie:** Het alcoholgebruik van adolescenten blijkt een risicofactor te zijn in het vertonen van delinquent gedrag. Daarentegen blijkt uit deze studie dat een hoog zelfbeeld geen beschermende factor is en een laag zelfbeeld geen risicofactor. Er is geen significante relatie gevonden. Ook is er geen sprake van een significant moderatie-effect wat betreft alcoholgebruik en het zelfbeeld ten aanzien van delinquentie.

Sleutelwoorden: delinquentie, alcoholgebruik, zelfbeeld, adolescenten.

Inleiding

De adolescentie staat bekend als een periode waarin jongeren experimenteren met risicovol gedrag (Brunelle et al., 2012; van Rooij et al., 2014). Moffitt (1993) ziet dit gedrag als een reactie op de discrepantie tussen biologische- en sociale volwassenheid: de *maturity gap*. De *maturity gap* komt tot stand doordat adolescenten het gevoel kunnen ervaren dat ze hun biologische volwassenheid onvoldoende kunnen uitdrukken in sociale verantwoordelijkheden en privileges (Moffitt, 1993). Antisociaal gedrag, zoals middelengebruik en delinquent gedrag, biedt uitkomst voor de adolescent (Agnew, 2003; Dijkstra et al., 2015). Dergelijke gedragingen zijn pogingen tot het dichten van het gat (Moffitt, 1993). Adolescenten benadrukken hun ‘volwassenheid’ en proberen een duidelijke breuk te laten zien met de kindertijd (Ozkan & Worrall, 2017). Hoewel dit gedrag voor de meeste adolescenten experimenteel en voorbijgaand van aard is, kunnen gevolgen van dit gedrag integreren in een afwijkende leefstijl met ernstige problemen, zoals werkloosheid en psychische problematiek (Brunelle et al., 2012).

Delinquentie

Delinquent gedrag kenmerkt zich door gedragingen in strijd met maatschappelijke regels, wetten, normen en waarden (Murray & Farrington, 2010). In 2019 werden in Nederland 54.600 jongeren verdacht van delinquente gedragingen (CBS, 2020). Dit cijfer is gebaseerd op de door de politie geregistreerde verdachten. Met dit aantal geregistreerde verdachten is delinquentie onder jongeren in Nederland voor het eerst in tien jaar tijd weer gestegen (CBS, 2020).

Jongeren kunnen betrokken raken bij verschillende vormen van delinquentie, variërend van vandalisme en verkeersmisdrijven tot geweld en wapenbezit (Dijkstra et al., 2015; Moffitt, 2006). Dergelijk gedrag kan schadelijke gevolgen hebben voor de jongere. Een review van longitudinale studies laat zien dat delinquent gedrag op jonge leeftijd een sterke voorspeller is van toekomstige criminele en antisociale activiteiten, werkloosheid, psychische stoornissen, disfunctionele gezinnen, middelengebruik en verminderde schoolprestaties (Murray & Ferrington, 2010).

Met name in de adolescentie stijgt het delinquente gedrag, wat op latere leeftijd weer lijkt af te nemen (Levey et al., 2019). Een verklaring voor deze toename is dat de neiging tot exploratie van verschillende gedragingen toeneemt (Miller, 2014). Hierdoor kan de neiging tot delinquent gedrag groeien. Daarnaast groeit de neiging tot exploratie van alcoholgebruik (Ford et al., 2005; Zhang et al., 1997). Alcoholgebruik is het type risicovol gedrag wat, net zoals delinquentie, veel voorkomt in de adolescentie (Brunelle et al., 2012). Vele studies

bevestigen dat er een duidelijke relatie is tussen het alcoholgebruik van jongeren en delinquent gedrag (o.a. Lipsey & Derzon, 1998; Parkiz et al., 1997; Widom & White, 1997). Deze relatie sluit aan bij de *General Deviance Syndrome Theory* (Donovan & Jessor, 1985; Jessor, 1998). Volgens deze theorie betekent participeren in het ene risicovolle gedrag, het vergroten van het risico om betrokken te raken bij het andere risicovolle gedrag.

Alcoholgebruik en delinquentie. Zoals eerder genoemd is alcoholgebruik het type risicovol gedrag wat in de adolescentie veel voorkomt (Brunelle et al., 2012; Jernigan et al., 2017). In 2017 bleek 50% van de Nederlandse 16-jarigen één keer of vaker dronken te zijn geweest (HBSC, 2017). Daarnaast stelt het Nederlands Jeugdinstituut (2018) dat meer dan 10% van de 16- tot 20-jarige adolescenten veelvuldige alcoholgebruikers zijn. Het percentage overmatig alcoholgebruik in deze leeftijdscategorie is bovendien recent gestegen. Waar dit in 2018 vijf procent van de 16- tot 20-jarigen was, is dit in 2019 gestegen naar bijna acht procent (CBS, 2020).

Alcoholgebruik onder adolescenten is niet alleen in Nederland een probleem, maar wereldwijd. Dit omdat het ernstige gevolgen kan hebben voor de gezondheid en economie (Gaete et al., 2018). Op korte termijn draagt alcoholgebruik bij aan een ongezonde leefstijl, maar op de lange termijn kan het zelfs zorgen voor ernstige gezondheidsproblemen en verslaving (Kleinjan & Engels, 2010). Tevens kan alcoholgebruik leiden tot een antisociale ontwikkeling van de adolescent, zoals *school dropout*, afzetting tegen ouders, agressie en risicovolle seksuele gedragingen (Helseth et al., 2013; Steele et al., 2020).

Alcoholgebruik kan een risicofactor zijn voor adolescenten in het ontwikkelen van delinquent gedrag (Ybrandt, 2008). Longitudinale studies onder delinquente jongeren laten zien dat het gebruik van alcohol vaak vooraf gaat aan delict- en antisociaal gedrag (Dembo et al., 1991; Ellickson et al., 2003). Daarnaast blijkt dat wanneer het alcoholgebruik van een delinquente jongere toeneemt, zijn of haar delinquente gedrag ook toeneemt in frequentie en/of intensiteit (Rocca et al., 2019). Met name wanneer er sprake is van recent (in de afgelopen maand) alcoholgebruik (in het specifiek *binge drinking*: vijf glazen in twee uur) wordt er een relatie gezien met delinquent gedrag onder adolescenten (Rocca et al., 2019). Hoewel alcoholgebruik hierdoor op jongere leeftijd kan leiden tot delinquent gedrag, blijkt tevens dat alcoholgebruik kan leiden tot delinquentie op latere leeftijd (Espelage et al., 2013).

Anderzijds kan de adolescent ook beschermd worden tegen het ontwikkelen van delinquent gedrag. Onderzoek laat zien dat een positief zelfbeeld een sleutelbegrip is in het maken van de beslissing om geen delinquent gedrag te vertonen (Church et al., 2009). Het draagt juist bij aan het bevorderen van positief gedrag van de adolescent (Church et al., 2009).

Zelfbeeld en delinquentie. Het zelfbeeld is een groot begrip in de adolescentie. Volgens Erikson (1956) is het een cruciale ontwikkelingstaak in deze levensfase. Een adolescent maakt keuzes over wie hij of zij wil zijn, waardoor er een eigen identiteit ontstaat (Arnett & Hughes, 2012; Crocetti et al., 2008). Uit de literatuur blijkt dat er verschillende definities gehanteerd worden voor zelfbeeld. In dit onderzoek wordt bedoeld op de mate waarin iemand zichzelf kent, begrijpt en weet wat hij of zij wilt (Mier & Ladny, 2018).

Het zelfbeeld kan zoals eerder genoemd een beschermende factor zijn wat betreft het ontwikkelen van delinquent gedrag. Born en collega's (1997) suggereren dat een hoog zelfbeeld delinquent gedrag reduceert. Bynum en Weiner (2002) tonen eveneens aan dat een positiever zelfbeeld in verband staat met minder delinquent gedrag. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat adolescenten met een hoger zelfbeeld zelfverzekerder zijn, en daardoor minder beïnvloedbaar zijn om delinquente keuzes te maken, in vergelijking tot adolescenten met een lager zelfbeeld (Levey et al., 2019).

Hoewel het zelfbeeld een beschermende factor kan zijn, kan het tevens een risicofactor zijn. Een negatief, laag zelfbeeld kan namelijk leiden tot agressief, grensoverschrijdend en delinquent gedrag (Marsh et al., 2001; Ybrandt, 2008). Adolescenten met een laag zelfbeeld blijken eerder delinquente keuzes te maken (Church et al., 2009; van Gelder et al., 2013). Een mogelijke verklaring hiervoor is dat delinquent gedrag een coping strategie is voor het kunnen omgaan met een laag zelfbeeld (Levy, 1997). Individuen beschermen zichzelf door agressie, vijandigheid en antisociaal gedrag tegen bijvoorbeeld minderwaardigheidsgevoelens (Donellan et al., 2005). Een andere verklaring is dat een laag zelfbeeld de verbinding met de samenleving doet verzwakken (Rosenberg, 1965). Volgens de *Social-bonding Theory* wordt door een laag zelfbeeld de conformiteit met sociale normen verminderd en wordt delinquentie vergroot (Hirschi, 1969).

Hypotheses

In dit onderzoek staan de factoren alcoholgebruik en zelfbeeld centraal. Zoals beschreven kunnen beide factoren van invloed zijn op delinquentie. Op basis van eerdere studies en de *General Deviance Syndrome Theory* wordt er een significant, positief verband verwacht tussen alcoholgebruik en delinquentie; hoe frequenter en intenser er sprake is van alcoholgebruik, hoe frequenter en intenser delinquent gedrag zal voorkomen onder Nederlandse adolescenten. Daarnaast wordt op basis van eerdere studies en de *Social-bonding Theory* verwacht dat het zelfbeeld een significante moderator is voor de relatie tussen alcoholgebruik en delinquentie. Hierbij wordt verwacht dat een positief, hoog zelfbeeld een beschermende factor is en een negatief, laag zelfbeeld een risicofactor. Het doel van deze

Alcoholgebruik, zelfbeeld en delinquent gedrag van adolescenten

studie is om inzicht te verschaffen in deze factoren, wat kan bijdragen aan het ontwikkelen van succesvolle interventies. Deze interventies zijn van belang om de schadelijke gevolgen van delinquent gedrag zo veel mogelijk in te kunnen perken. Naast dat delinquente jongeren zorgen voor schade wat betreft hun eigen ontwikkeling en hun eigen toekomst, zorgen zij tevens voor maatschappelijke materiële en immateriële schade (McCollister et al., 2010). Zo hebben jeugdige delinquenten moeite met het volgen van een opleiding en met het integreren in de arbeidsmarkt, wat gezien kan worden als gemiste participatie in de maatschappij. Daarnaast zorgt criminaliteit voor extra maatschappelijke kosten.

Hoewel er al veel onderzoek is gedaan naar alcoholgebruik en delinquent gedrag van jongeren, blijven beide typen risicovolle gedragingen veel voorkomen onder adolescenten, zowel los van elkaar als in samenhang. Dit maakt het van belang om zicht te krijgen op factoren als zelfbeeld (factoren die de relatie tussen alcoholgebruik en delinquent gedrag zowel positief, als negatief kunnen beïnvloeden), waar huidig onderzoek op gericht is.

Methode

Procedure

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van de database van het *Research on Adolescent Development and Relationships Project* (RADAR). Dit is een longitudinaal onderzoek waarbij invloedsprocessen vanuit de context van het gezin en leeftijdsgenoten werden onderzocht in relatie tot (ab)normaal gedrag van adolescenten (van Lier et al., 2008). De focus van dit project ligt op de ontwikkeling van delinquent gedrag.

De participanten van het RADAR-project zijn geselecteerd middels een uitgebreid selectieproces via scholen in Utrecht, Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Almere. Uiteindelijk gaven 269 scholen toestemming om mee te werken aan het onderzoek. Hiervan zijn om logistieke redenen 230 scholen geselecteerd. Adolescenten die hebben deelgenomen aan het onderzoek zijn vervolgens telefonisch uitgenodigd voor deelname.

Middels huisbezoeken is er data verzameld op basis van interviews en observaties door een getrainde onderzoeker vanuit RADAR. Daarnaast zijn de adolescenten gevraagd om een vragenlijst in te vullen. Toestemming werd gegeven aan de hand van het principe 'informed consent'. De gegevens zijn anoniem verwerkt zodat de privacy van de participanten is gewaarborgd.

Steekproef

Het RADAR-project heeft een totale steekproef van 2293 participanten. Echter, in huidig onderzoek wordt toegespitst op de adolescentie. Om deze reden heeft dit onderzoek

Alcoholgebruik, zelfbeeld en delinquent gedrag van adolescenten

een steekproef van 497 adolescenten. De steekproef heeft een gemiddelde leeftijd van 18.03 jaar ($SD = 0.46$). De jongste participant is 16.01 jaar en de oudste participant is 20.56 jaar oud. Van deze adolescenten is 57.5% man en 42.5% vrouw. Wat betreft opleiding of werk volgt het grootste deel van de adolescenten een mbo-opleiding (32.5%). 31.3% zit op het VWO van het middelbaar onderwijs en 16% zit op de havo. 10.8% volgt een hbo-opleiding en de overige adolescenten (9.4%) zitten op het vmbo of lager, of heeft een baan.

Meetinstrumenten

Alcoholgebruik. Alcoholgebruik is gemeten middels de vragenlijst '*Substance Use*' (van Lier et al., 2008). Deze vragenlijst betreft twee items die informatie verzamelen over het alcoholgebruik van de adolescent: 1) *Heb je ooit alcohol gedronken?* en 2) *Hoe vaak heb je de laatste vier weken alcohol gedronken?* De eerste vraag kan de adolescent beantwoorden met *ja* of *nee*. De tweede vraag heeft antwoordmogelijkheden die variëren van *geen enkele dag*, *1 tot 3 dagen in de vier weken*, *1 tot 2 dagen per week*, *3 tot 4 dagen per week*, *5 tot 6 dagen per week* en *iedere dag*. Een hoge score op de aangemaakte schaal (van de som van beide items) betekent een hoge frequentie van alcoholgebruik en een lage score betekent geen of weinig alcoholgebruik. Eerder onderzoek laat zien dat voor de exploratie van alcoholgebruik een frequentiemaat een goede indicator is, wat betekent dat frequentie en omvang van alcoholgebruik van een individu wordt uitgevraagd (Lambrechts, 2020). Dit maakt dat het gebruikte meetinstrument gezien kan worden als een betrouwbare indicator voor het meten van alcoholgebruik.

Delinquentie. De vragenlijst *Zelfrapportage Delinquent Gedrag* is gebruikt om het delinquente gedrag van de adolescent in kaart te brengen. Deze vragenlijst is een Nederlandse vertaling van de *International Self-Report Delinquency Study* (Junger-Tas et al., 1994). De vragenlijst bestaat uit 30 items. Ieder item vraagt of de adolescent bepaald delinquent gedrag heeft vertoond in de afgelopen twaalf maanden. Een voorbeeldvraag is: *'Hoe vaak heb je in het afgelopen jaar een fiets gestolen?'*. Antwoordmogelijkheden variëren van *0*, *1*, *2*, *3-10*, of *>10 keer (per jaar)*. Indien de adolescent aangeeft het delict gedrag vertoond te hebben, wordt er doorgevraagd of hij/zij het delict samen of alleen heeft gepleegd. Echter, deze doorvragende items worden niet meegenomen in huidig onderzoek, aangezien enkel de frequentie van delinquent gedrag van de adolescent centraal staat. Dit houdt in dat er in dit onderzoek gebruik wordt gemaakt van de *Frequency Scale*: de frequentie van delinquent gedrag van de adolescent. Een hoge score op deze schaal betekent een hoge frequentie van delinquent gedrag en een lage score betekent geen of weinig delinquent gedrag. De betrouwbaarheid is goed: $\alpha = .86$.

Zelfbeeld. De vragenlijst *Self-concept Clarity Scale* (Campbell et al., 1996) meet de mate waarin het zelfbeeld van een individu helder en vol zelfvertrouwen gedefinieerd, intern consistent en stabiel over tijd is (Meeus et al., 2015). In het RADAR-project is gebruik gemaakt van de Nederlandse versie. De vragenlijst bestaat uit twaalf items. Een voorbeeldvraag is: *'Ik vraag me vaak af wat voor persoon ik nu eigenlijk ben.'* De items worden gescoord op een 5-punt Likert-type schaal (1 = *zeer mee oneens* tot 5 = *zeer mee eens*). Een hoge score op deze schaal betekent een laag zelfbeeld van de adolescent en een lage score betekent een hoog zelfbeeld van de adolescent. Voor deze interpretatie dienen enkele items van de schaal omgepold te worden. De betrouwbaarheid is goed: $\alpha = .92$.

Analyseplan

Allereerst zal de onderlinge samenhang tussen de variabelen in kaart worden gebracht door middel van een correlatiematrix. Vervolgens wordt in een hiërarchische multiple regressieanalyse getoetst of alcoholgebruik en zelfbeeld significante voorspellers zijn voor delinquent gedrag. Dit wordt getoetst in het eerste model van de hiërarchische regressie. In het tweede model wordt het interactie-effect van alcoholgebruik en zelfbeeld meegenomen. Hierdoor kan er worden geanalyseerd of, en in hoeverre, het zelfbeeld een modererende rol speelt in de relatie tussen alcoholgebruik en delinquent gedrag. Voorafgaand aan de analyses zullen de aannames gecontroleerd worden, wordt er gekeken naar de datakwaliteit en waar nodig zal er datatransformatie plaatsvinden.

Resultaten

Correlaties

Om de variabelen en de onderlinge samenhang te verkennen is er een correlatiematrix met beschrijvende statistieken opgesteld (Tabel 1). Zoals verwacht is er een significante positieve samenhang tussen alcoholgebruik en delinquent gedrag ($r = .16$). Dit houdt in dat naarmate alcoholgebruik toeneemt, delinquent gedrag ook toeneemt. Hoewel deze relatie significant is, is er sprake van een kleine relatie. Dit betekent dat de interpretatie van het verband de nodige voorzichtigheid vereist. De correlatie tussen zelfbeeld en delinquent gedrag blijkt niet significant te zijn en ditzelfde geldt voor de correlatie tussen alcoholgebruik en zelfbeeld.

Tabel 1. Descriptieve statistieken en correlaties tussen de variabelen.

	1	2	3	N	M	SD	Range
--	---	---	---	---	---	----	-------

Alcoholgebruik, zelfbeeld en delinquent gedrag van adolescenten

1. Delinquentie	—	—	—	420	1.84	5.11	0 – 46
2. Alcoholgebruik	.16*	—	—	425	2.59	1.01	0 – 6
3. Zelfbeeld	.05	-.08	—	423	2.57	0.83	1 – 5

Noot. * $p < .01$

Wat betreft delinquentie valt op dat er sprake is van een zeer laag gemiddelde ($M = 1.84$). Dit betekent dat er weinig tot geen sprake is van delict gedrag in de steekproef. De ruime standaarddeviatie ($SD = 5.11$) laat zien dat er slechts enkele participanten zijn die (veel) delict gedrag vertoond hebben in het gevraagde jaar.

Data-inspectie

Voorafgaand aan de hiërarchische multiële regressieanalyse zijn de assumpties en de datakwaliteit (zoals missende waarden) gecontroleerd. Missende waarden zijn via *listwise deletion* niet meegenomen in de analyse, zodat er preventief is gehandeld wat betreft beïnvloeding van deze waarden op de resultaten. Gezien de grootte van de dataset en gezien willekeurig verspreide missende waarden (blijkend uit de Little's MCAR toets), is *listwise deletion* volgens Kang (2013) een passende strategie voor de omgang met missende waarden.

Verder is de assumptie normaliteit voor alle variabelen geschonden. De onafhankelijke variabelen alcoholgebruik en zelfbeeld leken op het oog normaal verdeeld. Echter, uit de Kolmogorov-Smirnov toets bleek dat er bij beide sprake is van non-normaliteit. Gezien de grootte van de steekproef ($N = 497$) is er sprake van robuustheid, waardoor deze schending van normaliteit niet van invloed is (Field, 2013). De afhankelijke variabele delinquentie is rechtsscheef verdeeld. Dit betekent dat lage waarden vaker zijn gescoord dan hoge waarden. Er is amper sprake van delinquent gedrag in de steekproef. Dit hangt samen met extreme uitschieters (door hoge waarden). Aangezien deze uitschieters accurate reflecties van de werkelijkheid kunnen zijn, is ervoor gekozen om deze niet te verwijderen uit het databestand. Daarnaast, wat betreft de non-normaliteit van de residuen van de afhankelijke variabele, suggereren Schmidt en Finan (2018) dat schending van normaliteit in grote datasets (>10 metingen per variabele) geen dusdanige invloed uitoefent op de resultaten. Bovendien bekritisieren zij beïnvloeding van puntschattingen door datatransformatie, terwijl non-normaliteit dit niet beïnvloed. Bij het uitvoeren van de analyses is er om deze redenen bewust gekozen voor het gebruiken van onbewerkte data.

Naast schending van normaliteit en de aanwezigheid van uitschieters, is er sprake van schending van multicollineariteit. Door gebruik te maken van gecentreerde variabelen wordt

aan deze aanname voldaan.

Analyses

Het regressiemodel met delinquentie als afhankelijke variabele en alcoholgebruik en zelfbeeld als voorspellers blijkt significant, $F(2, 413) = 5.71, p < .01$. Dit model verklaard 3% van de variantie in delinquentie ($R^2 = .03$). Hierbij lijkt vooral de voorspeller alcoholgebruik een rol te spelen. Uit de resultaten van de hoofdeffecten blijkt namelijk dat alcoholgebruik een significante voorspeller is voor delinquent gedrag, $\beta = 0.25, t(413) = 3.26, p < .01$ (Tabel 2). Dit betekent dat er bij een toename van alcoholgebruik, er tevens een toename is in delinquent gedrag. Daarentegen blijkt zelfbeeld geen significante voorspeller.

In het tweede model van de regressieanalyse is het interactie-effect van alcoholgebruik en zelfbeeld toegevoegd. Met behulp van deze interactie-term wordt er getoetst of zelfbeeld het verwachte modererende effect oplevert. Het interactie-effect blijkt geen significante verklaarde variantie toe te voegen aan het model, $\Delta F(1, 412) = 0.11, p = .74$. Dit betekent dat het tweede model geen extra variantie verklaard in verhouding tot model 1 in delinquent gedrag ($\Delta R^2 = .00$). Deze gevonden resultaten houden in dat zelfbeeld niet modereert in de relatie tussen alcoholgebruik en delinquentie (Tabel 2).

Tabel 2. Resultaten van de hiërarchische multi-pele regressieanalyse om delinquent gedrag te voorspellen met de predictoren Alcoholgebruik en Zelfbeeld.

Analyse	Delinquent gedrag						
	B	β	t	sr ²	R	R ²	ΔR^2
Model 1					.16*	.03	—
Alcoholgebruik	0.82	0.16	3.26*	.16			
Zelfbeeld	0.35	0.06	1.15	.06			
Model 2					.17	.03	.00
Alcoholgebruik	0.81	0.16	3.24*	.16			
Zelfbeeld	0.36	0.06	1.18	.06			
Alcoholgebruik *	0.10	0.02	0.34	.02			
Zelfbeeld							

Noot. * $p < .01$

Samenvattend kan er gezegd worden dat de mate van alcoholgebruik van adolescenten een voorspeller kan zijn voor delinquent gedrag. Het blijkt dat wanneer er sprake is van vaker en/of meer alcoholgebruik, dit kan leiden tot het vertonen van meer delinquent gedrag. Echter

Alcoholgebruik, zelfbeeld en delinquent gedrag van adolescenten

zijn de gevonden effecten zeer klein, waardoor de resultaten voorzichtig geïnterpreteerd dienen te worden. Verder blijkt dat het zelfbeeld van adolescenten geen significante rol speelt. Dit betekent dat het zelfbeeld van adolescenten geen beschermende- of risicofactor is in de relatie tussen alcoholgebruik en delinquent gedrag.

Sensitiviteitsanalyse. Om de eerdergenoemde aanname van Schmidt en Finan (2018) te kunnen bevestigen is er post-hoc een sensitiviteitsanalyse uitgevoerd. In deze sensitiviteitsanalyse zijn enkel de participanten met een score van ≤ 4 op delinquentie meegenomen (Tabel 3). Door het verwijderen van de participanten met een score van ≥ 5 op delinquentie is er gecontroleerd voor *outliers* en voor de schending van normaliteit van de afhankelijke variabele. Deze post-hoc analyse vergroot de betrouwbaarheid van huidig onderzoek.

Tabel 3. Descriptieve statistieken en correlaties tussen de variabelen van de sensitiviteitsanalyse.

	1	2	3	N	M	SD	Range
1. Delinquentie	—	—	—	369	0.41	1.02	0 – 4
2. Alcoholgebruik	.08	—	—	425	2.59	1.01	0 – 6
3. Zelfbeeld	.04	-.08	—	423	2.57	0.83	1 – 5

Noot. $N = 366$.

De sensitiviteitsanalyse laat zien dat beide modellen van de hiërarchische multiple regressie geen significante variantie verklaren in delinquentie (Tabel 4).

Tabel 4. Resultaten van de sensitiviteitsanalyse om delinquent gedrag te voorspellen met de predictoren Alcoholgebruik en Zelfbeeld.

Analyse	Delinquent gedrag						
	B	β	t	sr ²	R	R ²	ΔR^2
Model 1					.09	.01	—
Alcoholgebruik	0.09	0.08	1.50	.08			
Zelfbeeld	0.08	0.06	1.07	.06			
Model 2					.09	.01	.00
Alcoholgebruik	0.09	0.08	1.51	.08			

Zelfbeeld	0.07	0.05	1.02	.05
Alcoholgebruik *	-0.01	-0.01	-0.19	-.01
Zelfbeeld				

Noot. $N = 366$.

Uit de sensitiviteitsanalyse blijkt dat eerder gevonden significantie wegvalt. Het wegvallen van alle significantie kan verklaard worden aan de hand van de steekproef. De steekproef ($N = 366$) van de sensitiviteitsanalyse bevat een zeer laag delinquent niveau ($M = 0.41$, $SD = 1.02$). Dit maakt dat er niet tot nauwelijks variantie in delinquentie verklaard kan worden, waardoor de eerder gevonden significante resultaten wegvallen. Hoewel de sensitiviteitsanalyse schending van assumpties tegengaat, blijft er geen variantie over in de uitkomstmaat (delinquentie) wat het voorspellen bemoeilijkt. Om deze reden kan de aanname van Schmidt en Finan (2018) worden bevestigd en heeft het in huidige studie de voorkeur om gebruik te maken van onbewerkte data. Dit maakt dat de resultaten uit de parametrische regressieanalyse geïnterpreteerd kunnen worden.

Conclusie en discussie

Huidige studie onderzocht met de gegevens van 497 adolescenten van het RADAR-project of alcoholgebruik en het zelfbeeld van adolescenten risico- of beschermende factoren kunnen zijn voor delinquent gedrag. Aangezien risicovol gedrag zoals alcoholgebruik en delinquentie, ondanks veelvuldig eerder onderzoek, veel (blijft) voorkomen onder adolescenten, is het van belang om zicht te krijgen op factoren die hen kunnen beschermen tegen dit risicovolle gedrag, dan wel factoren die het risico op dit gedrag vergroten. De schadelijke gevolgen van beide risicovolle gedragingen voor de adolescent zelf, zijn of haar toekomst en voor de maatschappij maken het noodzakelijk om hier aandacht voor te hebben.

Zoals verwacht blijkt in huidig onderzoek sprake te zijn van een significantie relatie tussen het alcoholgebruik van de adolescent en het delinquente gedrag. Dit resultaat sluit aan bij de resultaten uit de literatuur. Op basis van huidige studie kan geconcludeerd worden dat alcoholgebruik, zoals verwacht, een risicofactor is voor het vertonen van delinquent gedrag.

Tegen de verwachting in blijkt er geen sprake te zijn van een significante relatie tussen het zelfbeeld van de adolescent en het delinquente gedrag. De hypothese is verworpen. Een verklaring hiervoor kan zijn dat er in de literatuur verschillende operationaliseringen van het begrip zelfbeeld worden gehanteerd. Enerzijds wordt het beschouwd als een globaal construct (Ang & Yusof, 2005), anderzijds wordt het gezien als een multidimensionaal gegeven (Ostrowsky, 2010; Vermeiren et al, 2004). In huidige studie, evenals in vele andere

wetenschappelijke studies, is er geen aandacht geweest voor een multidimensionale benadering van zelfbeeld, hoewel het belang hiervan door verschillende wetenschappelijke publicaties ondersteund wordt (o.a. Barry et al., 2007; Vermeiren et al., 2004). Dit omdat de verschillende subtypes van zelfbeeld (zoals academisch, familiair, sociaal en fysiek) mogelijk een andere verhouding laten zien tot delinquentie (Jimenez et al., 2007; Sandstrom & Jordan, 2008). Een tweede verklaring voor het niet-significante resultaat kan zijn dat de relatie tussen zelfbeeld en delinquentie afhankelijk blijkt te zijn van de vormen van het delinquent gedrag, zoals vermogensdelicten en geweldsdelicten (Vermeiren et al., 2004). In huidige studie is dezelfde waarde gehecht aan alle vormen van delinquent gedrag die gevraagd werden in de zelfrapportage vragenlijst. Mogelijk kan het gebrek aan het indelen van delinquent gedrag in categorieën een rol spelen in het niet-significante resultaat. Tot slot kan het gebrek aan aandacht voor sekse een rol spelen. Hoewel de toename van delinquentie in de adolescentie voor beide geslachten blijkt te gelden (Levey et al., 2019; Najman et al., 2009), blijkt dat jongens een grotere betrokkenheid laten zien in delinquent gedrag in vergelijking tot meisjes (Fagan et al., 2007; Pepler et al., 2010).

Genoemde mogelijke verklaringen ondersteunen eveneens het niet-significante resultaat van het interactie-effect. Daarnaast moet in acht worden genomen dat er sprake is van een steekproef waarin er niet tot nauwelijks delinquent gedrag voorkomt, wat het vinden van een significante relatie bemoeilijkt. Een verklaring voor de niet-delinquente steekproef kan zijn dat er in deze studie sprake is van een relatief hoogopgeleide steekproef. Onderzoek laat zien dat er bij hoger-opgeleiden vaak sprake is van een hoge sociaaleconomische status (SES), zoals het wonen in een welvarende en veilige buurt omringd door goed gewaardeerde scholen (Breining et al., 2020). Het blijkt dat deze hoger-opgeleiden, mede door de hoge SES, minder snel delict gedrag laten zien. Sterker nog, delinquentiemetingen blijken twee keer zo hoog te zijn in onderzoek met lager-opgeleide steekproeven (Breining et al., 2020).

Sterktes en zwaktes. Uit bovenstaande blijkt dat huidige studie een aantal zwaktes heeft die van invloed zijn op de betrouwbaarheid, validiteit en generaliseerbaarheid, waaronder het gebrek aan een multidimensionale benadering van het zelfbeeld, het gebrek aan aandacht voor sekse en het niet onderscheiden van delinquente gedragingen in categorieën. Daarnaast kan het als limitatie gezien worden dat delinquent gedrag is gemeten in een relatief hoogopgeleide steekproef. Anderzijds heeft huidig onderzoek ook sterke punten. Hoewel zelfrapportage data nadelige effecten kan hebben (Hornsveld et al., 2017), lijkt het voor het meten van delinquentie passend en wenselijk te zijn. Door middel van zelfrapportage vragenlijsten wordt informatie direct vanuit de jongeren verkregen, waardoor de kans op over-

en onderschatting wordt voorkomen. Aangezien ouders (vaak) niet op de hoogte zijn van delinquent gedrag van hun adolescente kinderen, lijkt zelfrapportage wenselijker te zijn dan ouderrapportage. Daarnaast is er wat betreft politiegegevens enkel informatie bekend over delinquent gedrag waar jongeren daadwerkelijk voor opgepakt of aangehouden zijn, wat niet volstaat met al het delinquent gedrag van jongeren; er blijft echter altijd een deel onbekend of onbestraft. Bovendien kunnen de antwoorden via zelfrapportage niet beïnvloed zijn door een interviewer of observator. Verder is er in huidige studie aanvullend onderzoek gedaan door een post-hoc analyse uit te voeren, wat de betrouwbaarheid van deze studie ten goede komt. Daarnaast is het gebruik van meetinstrumenten met een hoge interne consistentie positief voor de betrouwbaarheid en validiteit. Bovendien is het onderwerp van deze studie maatschappelijk zeer relevant, doordat delinquent jongeren de maatschappij opzadelen met veel materiële en immateriële schade (McCollister et al., 2010).

Suggesties voor vervolgonderzoek. Om een beter zicht te krijgen op de relaties tussen alcoholgebruik, zelfbeeld en delinquent gedrag van adolescenten, lijkt het wenselijk om in vervolgonderzoek gebruik te maken van een steekproef waarin er sprake is van (meer) delinquent gedrag. Dit gedrag blijkt volgens onderzoek vaker voor te komen bij laag/lager-opgeleiden (Breining et al., 2020). Om deze reden wordt aanbevolen om in vervolgonderzoek gebruik te maken van een wervingsprocedure waarin laag/lager-opgeleiden meegenomen worden. Tevens wordt voor toekomstig onderzoek aangeraden onderscheid te maken in en te specificeren voor verschillende subtypes van zelfbeeld (zoals academisch, familiair, sociaal en fysiek) en om delinquentie te onderscheiden in verschillende categorieën (zoals gewelddadige en niet-gewelddadige delicten).

Hoewel huidige studie geen modererend effect heeft gevonden van zelfbeeld, blijft het van belang dat hier meer onderzoek naar gedaan wordt. Onderzoek naar risico- en beschermende factoren is van groot belang om adolescenten van het criminele pad af te krijgen en te houden, en zo de maatschappij én de adolescent schade te besparen.

Referenties

- Agnew, R. (2003). An integrated theory of the adolescent peak in offending. *Youth & Society*, 34, 263-299. <https://doi.org/10.1177/0044118X02250094>
- Ang, R. P., & Yusof, N. (2005). The relationship between aggression, narcissism, and self-esteem in Asian children and adolescents. *Current Psychology*, 24(2), 113-122.
- Arnett, J. J., & Hughes, M. (2012). *Adolescence and emerging adulthood: A cultural approach*. Pearson Education Limited.
- Barry, C. T., Grafeman, S. J., Adler, K. K., & Pickard, J. D. (2007). The relations among narcissism, self-esteem, and delinquency in a sample of at-risk adolescents. *Journal of Adolescence*, 30(6), 933-942.
- Born, M., Chevalier, V., & Humblet, I. (1997). Resilience, desistance and delinquent career of adolescent offenders. *Journal of Adolescence*, 20(6), 679-694.
- Breining, S., Doyle, J., Figlio, D.N., Karbownik, K., & Roth, J. (2020). Birth order and delinquency: evidence from Denmark and Florida. *Journal of Labor Economics*, 38(1), 95-142. [https://doi.org/0734-306X/2020/3801-0004\\$10.00](https://doi.org/0734-306X/2020/3801-0004$10.00)
- Brunelle, N., Leclerc, D., Cousineau, M. M., Dufour, M., Gendron, A., & Martin, I. (2012). Internet gambling, substance use, and delinquent behavior: an adolescent deviant behavior involvement pattern. *Psychology of Addictive Behaviors*, 26(2), 364-370. <https://doi.org/10.1037/a0027079>
- Bynum, E. G., & Weiner, R. I. (2002). Self-concept and violent delinquency in urban African-American adolescent males. *Psychological reports*, 90(2), 477-486.
- Campbell, J. D., Trapnell, P. D., Heine, S., Katz, I. M., Lavalle, L. F., & Lehman, D. R. (1996). Selfconcept clarity: Measurement, personality correlates and cultural boundaries. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70, 141-156.
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2020). Geregistreerde verdachten; geslacht, leeftijd, migratieachtergrond en generatie. <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/81959NED/table?fromstatweb>
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2020). Leefstijl en (preventief) gezondheidsonderzoek; persoonskenmerken. <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83021ned/table?fromstatweb>
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2020). Verdachten van 12 tot 25 jaar; delictgroep, persoonskenmerken. *Jeugdmonitor*. <https://jmopendata.cbs.nl/#/JM/nl/dataset/20209NED/table?ts=1534768030836>
- Church, W.T., Wharton, T., & Taylor, J.K. (2009). An examination of differential association

- and social control theory. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 7(1), 3-15.
<https://doi.org/10.1177.1541204008324910>
- Crocetti, E., Klimstra, T. A., Hale, W. W., Koot, H. M., & Meeus, W. (2013). Impact of early adolescent externalizing problem behaviors on identity development in middle to late adolescence: A perspective 7-year longitudinal study. *Journal of Youth and Adolescence*, 42, 1745-1758. <https://doi.org/10.1007/s10964-013-9924-6>
- Dembo, R., Williams, L., Getreu, A., Genung, L., Schmeidler, J., Berry, E., Wish, E., & La Voie, L. (1991). A longitudinal study of the relationships among marijuana/hashish use, cocaine use and delinquency in a cohort of high-risk youth. *Journal of Drug Issues*, 21(2), 271–312.
- Dijkstra, J. K., Kretschmer, T., Pattiselanno, K., Franken, A., Harakeh, Z., Vollebergh, W., & Veenstra, R. (2015). Explaining adolescents' delinquency and substance use: A test of the maturity gap: The SNARE study. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 52(5), 747-767. <https://doi.org/10.1177/0022427815582249>
- Donnellan, M.B., Trzesniewski, K.H., Robins, R.W., Moffitt, T.E., & Caspi, A. (2005). Low self-esteem is related to aggression, antisocial behavior and delinquency. *American Psychological Society*, 16(4), 328-335. <https://doi.org/10.1111/j.0956-7976.2005.01535.x>
- Donovan, J. E., & Jessor, R. (1985). Structure of problem behavior in adolescence and young adulthood. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 53, 890-904.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-006X.53.6.890>
- Ellickson, P. L., Tucker, J. S., & Klein, D. J. (2003). Ten-year prospective study of public health problems associated with early drinking. *Pediatrics*, 111(5), 949-955.
- Erikson, E. H. (1956). The problem of Ego Identity. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 4, 56-121.
- Espelage D. L., Low, S., Rao, M. A., Hong, J. S., & Little, T. D. (2013). Family violence, bullying, fighting, and substance use among adolescents: A longitudinal mediational model. *Journal of Research on Adolescence*, 24, 337-349.
<https://doi.org/10.1111/jora.12060>
- Ford, J. A. (2005). Substance use, the social bond, and delinquency. *Sociological Inquiry*, 75(1), 109–128. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1475-682x.2005.00114.x>
- Fagan, A. A., Van Horn, M. L., Hawkins, J. D., & Arthur, M. W. (2007). Gender similarities and differences in the association between risk and protective factors and self-reported serious delinquency. *Prevention Science*, 8(2), 115-124.

Alcoholgebruik, zelfbeeld en delinquent gedrag van adolescenten

- Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. SAGE Publications Ltd.
- Gaete, J., Rojas, G., Fritsch, R., & Araya, R. (2018). Association between school membership and substance use among adolescents. *Frontiers in Psychiatry, 9*(25), 1-8.
<https://doi.org/10.3389/fpsy.2018.00025>
- Gelder, J-L. van, Hershfield, H. E., & Nordgren, L. F. (2013). Vividness of the future self predicts delinquency. *Psychological Science, 24*(6), 974-980.
<https://doi.org/10.1177/0956797612465197>
- HBSC. (2017). *Gezondheid en welzijn van jongeren in Nederland*. Geraadpleegd op 7 januari, 2021, van <https://hbsc-nederland.nl/wp-content/uploads/2019/11/Rapport-HBSC2017-nov19.pdf>
- Helseth, V., Samet, S., Johnsen, J., Bramness, J.G., & Waal, H. (2013). Independent or substance-induced mental disorders? An investigation of comorbidity in an acute psychiatric unit. *Journal of Dual Diagnosis, 9*(1), 78-86.
- Hirschi, T. (1969). *Causes of delinquency*. University of California Press.
- Hornsveld, R., Kraaimaat, F., Muris, P., Nijman, H., Zwets, A., Roza, S., & van Marle, H. (2017). Het gebruik van zelfrapportage vragenlijsten in de forensische psychiatrie. *Gedragstherapie, 50*(4), 277-291.
- Jernigan, D., Noel, J., Landon, J., Thornton, N., & Lobstein, T. (2017). Alcohol marketing and youth alcohol consumption: a systematic review of longitudinal studies published since 2008. *Addiction, 112*(1), 7-20. <https://doi.org/10.1111/add.13591>
- Jessor, R. (1998). *New perspectives on adolescent risk behavior*. Cambridge University Press.
- Jimenez, T. I., Murgui, S., Estevez, E., & Musitu, G. (2007). Family communication and delinquent behavior among Spanish adolescents: The mediating role of self-esteem. *Revista Latinoamericana de psicologia, 39*(3), 473-485.
- Junger-Tas, J., Terlouw, G., & Klein, M.W. (1994). *Delinquent behavior among young people in the western world. First results of the international self-report delinquency study*. Kugler Publications.
- Kang, H. (2013). The prevention and handling of the missing data. *Korean Journal of Anesthesiologists, 64*(5), 402-406. <http://doi.org/10.4097/kjae.2013.64.5.402>
- Kleinjan, M., & Engels, R. C. M. E. (2010). Universele preventie van middelengebruik onder jongeren. *Kind en Adolescent, 31*, 221-233.
<https://doi.org/10.1007/s12453-010-0723-5>
- Levey, E., Garandeau, C., Meeus, W., & Branje, S. (2019). The longitudinal role of self-concept clarity and best friend delinquency in adolescent delinquent behavior.

- Journal of Youth and Adolescence*, 48, 1068-1081.
- Levy, K. S. C. (1997). Multifactorial self-concept and delinquency in Australian adolescents. *The Journal of social psychology*, 137(3), 277-283.
- Lier, van, P. A. C., Frijns, T., den Exter Blokland, E., Neumann, A., Koot, H. M., & Meeus, W. (2008). *The RADAR study: Design, description of sample and validation of cohort assignment*. Universiteit Utrecht.
- Lipsey, M. W., & Derzon, J. H. (1998). *Predictors of violent or serious delinquency in adolescence and early adulthood: A synthesis of longitudinal research*. Sage Publications.
- Marsh, H. W., Parada, R. H., Yeung, A. S., & Healey, J. (2001). Aggressive troublemakers and victims: A longitudinal model examining the pivotal role of self-concept. *Journal of Educational Psychology*, 93(2), 411–419.
- McCollister, K. E., French, M. T., & Fang, H. (2010). The cost of crime to society: New crimespecific estimates for policy and program evaluation. *Drug and Alcohol Dependence*, 108, 98-109. <https://doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2009.12.002>
- Meeus, W., Branje, S., Koot, H., & van Lier, P. (2015). *Codeboek van het onderzoeksproject RADAR*. Universiteit Utrecht, Vrije Universiteit Amsterdam, Radboud Universiteit Nijmegen en NSCR Leiden.
- Mier, C. & Ladny, R. T. (2018). Does self-esteem negatively impact crime and delinquency? A meta-analytic review of 25 years of evidence. *Deviant Behavior*, 39(8), 1006-1022. <https://doi.org/10.1080/01639625.2017.1395667>
- Miller, L. (2014). Juvenile crime and juvenile justice: Patterns, models, and implications for clinical and legal practice. *Aggression and Violent Behavior*, 19, 122-137. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2014.01.005>
- Moffitt, T. E. (1993). Adolescence-limited and life-course-persistent anti-social behaviour – a developmental taxonomy. *Psychological Review*, 100, 674-701. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0033-295X.100.4.674>
- Moffitt, T. E. (2006). Life-course-persistent versus adolescence-limited antisocial behavior. *Developmental Psychopathology*, 3, 570-98.
- Murray, J., & Farrington, D. P. (2010). Risk factors for conduct disorder and delinquency: key findings from longitudinal studies. *The Canadian Journal of Psychiatry*, 55(10), 633-642.
- Najman, J. M., Hayatbakhsh, M. R., McGee, T. R., Bor, W., O'Callaghan, M. J., & Williams, G. M. (2009). The impact of puberty on aggression/delinquency: Adolescence to

- young adulthood. *The Australian and New Zealand Journal of Criminology*, 42(3), 369- 386.
- Ostrowsky, M. K. (2010). Are violent people more likely to have low self-esteem or high self-esteem? *Aggression and Violent Behavior*, 15(1), 69-75.
- Ozkan, T., & Worrall, J. (2017). A psychosocial test of the maturity gap thesis. *Criminal Justice and Behavior*, 44(6), 815-842. <https://doi.org/10.1177/0093854817694924>
- Parkiz, B., Reinherz, H. Z., & Giaconia, R. M. (1997). Early risk factors for serious antisocial behavior at age 21: A longitudinal community study. *American Journal of Orthopsychiatry*, 67, 92–101.
- Pepler, D. J., Jiang, D., Craig, W. M., & Connolly, J. (2010). Developmental trajectories of girls ‘and boys’ delinquency and associated problems. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 38 (7), 1033-1044.
- Rocca, G., Verde, A., & Gatti, U. (2019). Impact of alcohol and cannabis use on juvenile delinquency: Results from an international multi-city study (ISR3D). *European Journal on Criminal Policy and Research*, 25(3), 259-271.
- Rooij, A. van, Kuss, D., Griffiths, M., Shorter, G., Schoenmakers, T., & Mheen, D. van de. (2014). The (co-)occurrence of problematic video gaming, substance use, and psychosocial problems in adolescents. *Journal of Behavioral Addictions*, 3, 157-165. <https://doi.org/10.1556/JBA.3.2014.013>
- Rosenberg, M. (1965). *Society and adolescent self-image*. Princeton University.
- Sandstrom, M. J., & Jordan, R. (2008). Defensive self-esteem and aggression in childhood. *Journal of Research in Personality*, 42 (2), 506–514.
- Schmidt, A. F., & Finan, C. (2018). Linear regression and the normality assumption. *Journal of Clinical Epidemiology*, 98, 156-151. <https://doi.org/10.1016/j.jclinepi.2017.12.006>
- Steele, D., Becker, S., Danko, K., Balk, E., Adam, G., Saldanha, I., & Trikalinos, A. (2020). Brief behavioral interventions for substance use in adolescents: a meta-analysis. *Pediatrics*, 146(4), 1-11. <https://doi.org/10.1542/peds.2020-0351>
- Vermeiren, R. R. J. M., Bogaerts, J., Ruchkin, V., Deboutte, D., & Schwab-Stone, M. (2004). Subtypes of self-esteem and self-concept in adolescent violent and property offenders. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 45(2), 405-411.
- Widom, C. S., & White, H. R. (1997). Problem behaviours in abused and neglected children grown up: prevalence and co-occurrence of substance abuse, crime and violence. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 7(4), 287-310.
- Ybrandt, H. (2008). The relation between self-concept and social functioning in

Alcoholgebruik, zelfbeeld en delinquent gedrag van adolescenten

adolescence. *Journal of Adolescence*, 31(1), 1-16.

Zhang, L., Wieczorek, W., & Welte, J. (1997). The impact of age of onset of substance use on delinquency. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 34, 253-268.

Bijlagen

Reflectie: dataverzameling

Als onderdeel van het masterthesis proces heb ik 75 uur aan dataverzamelingstaken uitgevoerd. Deze taken hadden als doel om ervaring op te doen met het verzamelen van data voor wetenschappelijk onderzoek. Om deze ervaring op te kunnen doen heb ik het afgelopen jaar acht huisbezoeken gedaan als onderzoeker van *InTransition*. *InTransition* is een wetenschappelijk onderzoek vanuit de Universiteit Utrecht wat gericht is op het beter begrijpen van de overgang van jongeren van de ene school naar de andere school en hoe dit hen vergaat. Hierbij kan gedacht worden aan de overgang van de basisschool naar de middelbare school en van de overgang van de middelbare school naar het hoger onderwijs.

Tijdens de huisbezoeken heb ik verschillende opdrachten uitgevoerd met target, beste vriend van target en ouder van target. Hierbij moest ik de deelnemers instrueren wat er van hen verwacht werd bij een specifieke opdracht. Daarnaast moest ik er voor zorgen dat de deelnemers en hun opdrachten via camerabeelden werden opgenomen, zodat er naderhand geobserveerd kon worden. Verder heb ik tijdens de huisbezoeken aandacht moeten hebben voor (eventuele) bijzonderheden en daar naderhand in een logboek op rapporteren.

Door de huisbezoeken heb ik geleerd ‘neutraal’ te (moeten) zijn als onderzoeker. Het is van belang om je als onderzoeker te houden aan een protocol of draaiboek, zodat je deelnemers niet beïnvloed. Tijdens mijn eerste huisbezoek heb ik target in een interview erg beïnvloed door vragen te stellen die hem in een bepaalde richting hebben geduwd. Naarmate ik meer huisbezoeken ben gaan doen, ben ik mij hier bewuster van geworden en lukt het mij om neutraal te blijven als onderzoeker. Wanneer je als onderzoeker deelnemers beïnvloed tijdens de opdrachten, loopt het onderzoek het risico om minder betrouwbaar en valide te zijn. Dit bewustzijn is het afgelopen jaar bij mij gegroeid, mede doordat ik er zelf ervaring mee heb mogen op doen welke gevolgen het kan hebben. Echter blijf ik dit lastig vinden, omdat ik merk dat ik soms geneigd kan zijn om een kind of jongere te helpen wanneer hij of zij geen antwoord heeft op een vraag.

Verder heb ik geleerd hoe veelzijdig het verzamelen van data eruit kan zien. Zo heb ik ervaring mogen op doen met observatietaken, interviewen en speekselaufnames. Deze veelzijdigheid wat betreft mogelijkheden om data te verzamelen draagt bij aan onderzoek kunnen doen met een breed databestand. Een breed databestand levert op dat er gedetailleerd en grondig(er) onderzoek gedaan kan worden door specifieke factoren te belichten, hetgeen ik eveneens heb mogen ervaren tijdens het schrijven van mijn thesis met het databestand vanuit RADAR.